

Списак тимова у Школи за дизајн (2025/26.)

У наставку је приказана детаљна анализа свих стручних тимова Школе за дизајн за школску 2025/26. годину. Сваки тим је анализиран кроз: (1) **обавезе координатора**, наставника-чланова, представника родитеља и ученика; (2) **значај тима за живот и рад школе** према Статуту Школе за дизајн и Закону о основама система образовања и васпитања (ЗОСОВ).

На почетку је дата табела са саставом тимова, а затим следи појединачна анализа за сваки тим.

Тим	Укупан број чланова	Координатор	Представници родитеља	Представници ученика
1 – Културне и слободне активности	7	Кристина Кнежевић	0	1
2 – Заштита од насиља, дискриминације...	9	Александра Јовановић	1	1
3 – Инклузија (додатна подршка ученицима)	6	Тамара Долги	0	0
4 – Професионални развој	7	Теодора Николић	0	0
5 – Заштита животне средине	6	Светлана Малишић	0	1
6 – Развој школског спорта	5	Даринка Чутура	0	0
7 – Сарадња са локалном средином	9	Миљана Митровић	1	1
8 – Екскурзије	6	Бојана Тешић	1	0
9 – Самовредновање рада школе	7	Катарина Јаковљевић	1	1
10 – Међупредметне компетенције и предузетништво	5	Наташа Анђеловић Јовановић	0	0
11 – Обезбеђивање квалитета и развој установе	9	Борис Бочина	1	1
12 – Процена безбедности рада школе	8	Александар Загорац	1	1

1. Тим за културне и слободне активности

Тим се бави организацијом културних догађаја, приредби, изложби и других слободних активности у школи. Има седам чланова (наставници и један ученик). Координатор планира и организује рад тима, наставници воде конкретне активности и секције, а ученик преноси предлоге својих вршњака. Родитељи се укључују по потреби.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор (Кристина Кнежевић) планира и сазива састанке тима, води израду **Програма културних активности школе** и планира ваннаставне секције и догађаје током године. Она координира прославе Дана школе, школских празника, изложбе ученичких радова, приредбе и слично, брине да се предвиђене активности реализују и извештава о њима у Годишњем извештају рада.

Наставници-чланови тима руководе конкретним секцијама (нпр. драмска секција, музички састав, ликовна радионица), подстичу ученике да учествују, припремају их за наступе или такмичења, и интегришу ваннаставне активности са наставним садржајем где је могуће. Они такође помажу координатору у осмишљавању нових културних дешавања и распоређују дежурства на манифестацијама.

1. Валентина Секуловић
2. Јована Ђорђевић
3. Ивана Поповић
4. Соња Жугић
5. Марко Шерер
6. (представник родитеља)

Представник ученика у тиму преноси идеје и интересовања својих вршњака – нпр. предлаже које би радионице, изложбе или догађаји били привлачни за ученике. Његова улога је и да мотивише друге ученике да се укључе у секције и да волонтирају у организацији догађаја. **Представника родитеља** нема формално у тиму, али школа може по потреби консултовати Савет родитеља око појединих већих приредби (нпр. за логистичку подршку или спонзорства); добро је што тим одржава комуникацију са родитељима како би и они подржали школске свечаности.

- **Значај тима за школу:** Овај тим има велику васпитну и културолошку улогу у школи. Он обогаћује школски живот организацијом прослава, приредби и других културних активности које **доприносе васпитању ученика и културном развоју школског окружења**. Кроз ваннаставне активности ученици развијају таленте, креативност и тимски дух, а школа се повезује са широм друштвеном заједницом (нпр. изложбе ђачких радова доступне и ваншколској публици). Такође, **слободне ученичке активности** које овај тим координира подстичу ученике на квалитетно коришћење слободног времена и праћење својих интересовања. На тај начин тим за културне активности доприноси целовитом развоју личности ученика, јачању школског духа и позитивне школске климе.

2. Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања

Тим се бави спречавањем, препознавањем и решавањем проблема насиља и злостављања у школи. Има девет чланова (наставници, психолог, педагог, директор, представник родитеља и ученик). Координатор организује активности тима и надгледа рад, наставници и стручни сарадници спроводе радионице и друге превентивне мере, док представници родитеља и ученика помажу у идентификовању проблема и активно учествују у њиховом решавању. Директор обезбеђује услове за рад тима и сарађује са другим институцијама.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор тима (Александра Јовановић) одговоран је за израду и спровођење **Плана и програма заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације** током школске године. Он/она сазива састанке тима (пожељно почетком године ради планирања активности и превентивних мера, а затим редовно или по потреби у случају инцидента), координира расподелу задатака и води евиденцију о раду тима. Такође, координатор је контакт особа – информисе ученике, запослене и родитеље о активностима тима и могућностима да затраже помоћ, и сарађује са директором у хитним случајевима. **Наставници-чланови тима** (предметни наставници и школски психолог/педагог) активно спроводе превентивне мере у оквиру својих одељења: одржавају радионице са ученицима о ненасилној комуникацији, прате атмосферу у одељењу и препознају ране знаке насиља или дискриминације. Они учествују у обукама и пројектима ради развоја компетенција за превенцију насиља, предлажу конкретне мере за превенцију (нпр. увођење дежурстава наставника, тематске дане толеранције), учествују у процени ризика од насиља у школи и у доношењу одлука када до инцидента дође.

1. Бојана Тешић
2. Тамара Долги
3. Милица Миловановић
4. Александра Матејић
5. Драган Марковић
6. (представник родитеља)

Представник Савета родитеља у тиму доприноси тако што заступа перспективу родитеља: помаже да се родитељи благовремено информишу о правилима понашања и санкцијама за насиље, учествује у изради превентивних активности које укључују родитеље (нпр. Предавања за родитеље о дигиталном насиљу) и укључује родитеље у **превентивне и интервентне мере** када је потребно. Улога родитеља је важна и у посредовању – они могу охрабрити другу децу и родитеље да пријаве насиље и да сарађују са школом.

Представник ученика у тиму обезбеђује да се чује глас ученика: она може указати на вршњачке проблеме који можда нису видљиви одраслима, учествује у осмишљавању кампања вршњачке подршке и промовише вршњачке посреднике (медијаторе) у школи. Такође, ученички представник преноси својим вршњацима информације о томе коме могу да се обрате за помоћ и охрабрује их да пријаве насиље, чиме подиже свест о нултој толеранцији насиља у школи.

Директор школе (члан тима) има обавезу да обезбеди услове за рад тима, да реагује на предлоге тима (нпр. изрекне мере васпитно-дисциплинског поступка када тим то препоручи) и да формално координира сарадњу са спољашњим институцијама (полиција, центар за социјални рад) у тежим случајевима.

Значај тима за школу: Тим за заштиту од насиља је од суштинског значаја за обезбеђивање **безбедног и подстицајног окружења** за ученике. Он проактивно делује да спречи случајеве физичког и психичког насиља, вршњачког злостављања, дигиталног насиља, дискриминације по било ком основу и сваког вређања угледа и достојанства личности у школи. Превентивним активностима (предавања, радионице, кампање) тим доприноси развоју културе ненасиља и толеранције међу ученицима. Када до инцидента ипак дође, тим осигурава да школа реагује брзо, стручно и у складу са протоколима – процењује ризик, укључује стручњаке ван школе по потреби, укључује родитеље у решавање проблема и прати ефекте предузетих мера. Рад овог тима директно утиче на благостање ученика: само у безбедном окружењу ученици могу остварити своје образовне потенцијале. Поред тога, постојање оваквог тима јача поверење родитеља и локалне заједнице у школу, показујући да школа систематски брине о заштити деце. Све у свему, тим за заштиту од насиља је један од стубова квалитета васпитно- образовног рада – квалитет образовања трпи ако је безбедност ученика угрожена, па овај тим има кључну превентивну, едукативну и интервенциону улогу.

3. Тим за додатну подршку ученицима

Тим се бави пружањем додатне подршке ученицима који имају потребу за прилагођавањем наставе. Тим од шест чланова (психолог/педагог и наставници) пружа додатну образовну подршку ученицима којима је потребна. Координатор организује рад тима, планира активности и припрема индивидуалне образовне планове (ИОП). Наставници у сарадњи са стручним сарадником примењују мере прилагођене наставе и прате напредак ученика. Родитељи и други стручњаци укључују се по потреби, зависно од специфичних потреба ученика.

- **Обавезе координатора и чланова:**

Координатор тима (Тамара Долги) је обично стручни сарадник школе (педагог или психолог) специјализован за инклузивно образовање. Он/она организује рад тима, сазива састанке (најчешће на почетку године ради идентификације ученика којима је потребна подршка, а затим периодично ради праћења), и води евиденцију о сваком ученику који је обухваћен додатном подршком. Координатор осигурава да школа има израђен **План инклузивног образовања** и да се активности тима интегришу у Школски програм. Кључна обавеза координатора је покретање процедуре за израду *Индивидуалног образовног плана (ИОП)* за ученика коме је потребна прилагођена настава – он прикупља документацију, предлаже чланове ужег тима за ту сврху и координира сам процес израде ИОП-а. Такође, координатор повезује школу са **Интерресорном комисијом** при локалној самоуправи када је то потребно (ради процене потребе за додатном образовном, здравственом или социјалном подршком детету). Он обезбеђује да се прибави мишљење те комисије и да се поштују њене препоруке.

Наставници-чланови тима укључени су јер предају ученицима којима треба подршка. Њихова улога је да пруже информације о остварености исхода ученика, да учествују у планирању прилагођеног програма и да примене договорене мере индивидуализације у настави. Конкретно, одељењски старешина ученика је често кључни наставник у тиму – он познаје породичне прилике ученика и прати његов укупан напредак. Предметни наставници у тиму прилагођавају своје методе и садржаје (нпр. израда диференцираних задатака, продужетак рокова, визуелна наставна помагала) и прате напредак детета у свом предмету. Они заједно са стручним сарадником учествују у изради *педагошког профила ученика*, где се процењују снаге и тешкоће детета, као и у периодичној ревизији ИОП-а (тримесечно у првој години, па два пута годишње у наредним) – дакле, прате и вреднују ефекте уведених мера и предлажу корекције у ИОП-у.

1. Александра Јовановић
2. Данијела Ђушић
3. Деана Стаменковић
4. Дијана Перовић
5. Мирослава Лазаревић

Родитељ ученика за ког се пружа додатна подршка је неизоставан део тима у том случају. Он учествује у дефинисању циљева ИОП-а (будући да најбоље познаје дете), даје сагласност за примену ИОП-а, доприноси својим виђењем дететових потреба и мотивације, и касније сарађује у спровођењу мера (нпр. обезбеђује услове код куће за учење, сарађује са логопедом ван школе ако је препоручено и сл.). Родитељ такође има обавезу да активно учествује – у случају да не поступа по препорукама, школа има дужност да обавести Центар за социјални рад ради заштите најбољег интереса детета.

Ученици као представници у овом тиму нису именовани, јер су предмет подршке сами ученици са тешкоћама. Међутим, битно је нагласити да и сам ученик (нарочито ако је старији) треба да буде, колико год могуће, субјект у процесу – тим охрабрује ученика да исказује своје потребе, да учествује у креирању свог ИОП-а и преузме одговорност за свој напредак у складу са могућностима. Иако то није формално „представник ученика“ у тиму, овај приступ осигурава да подршка буде сврсисходна и прихваћена од стране онога коме је намењена.

- **Значај тима за школу:** Тим за инклузивно образовање је од пресудне важности за остварење принципа *једнаког права на образовање* и приступа прилагођеног потребама сваког ученика. Он обезбеђује да ниједан ученик не буде „изгубљен“ у систему – било да се ради о ученику са сметњама у развоју, са тешкоћама у учењу, хроничном болешћу, или изузетно надареном ученику – сваки треба да добије одговарајућу додатну подршку. **Циљ инклузивног образовања је оптимални развој ученика, укључивање у вршњачки колектив и остваривање прописаних образовних исхода у складу са могућностима ученика.** Овај тим управо ради на томе: кроз индивидуализацију, ИОП-е и друге мере, смањује се школски неуспех и осипање ученика, побољшавају се постигнућа оних који би без подршке заостајали, а такође се подстичу и изузетни ученици (ИОП за даровите – ИОПЗ). Значај се огледа и у промени школске културе: инклузивни тим промовише вредности прихватања, толеранције и уважавања различитости. То има широки васпитни утицај на све ученике – школа постаје место где су различитости нормалне и где свако добија шансу. Поред тога, успешност инклузивне подршке један је од показатеља квалитета рада установе (спољашње вредновање школа оцењује и ову област), тако да тим доприноси и укупном квалитету школе. Инклузивни тим често иницира и стручна усавршавања наставника за рад са децом са сметњама, унапређујући компетенције читавог наставног колектива. Све у свему, без овог тима многи ученици не би могли да остваре своје потенцијале, па је његова улога централна за правичност и ефикасност образовања у школи.

4. Тим за професионални развој

Тим се бави стручним усавршавањем наставника ради унапређења квалитета наставе и васпитно-образовног рада школе. Тим од седам чланова (наставници и стручни сарадници) планира и организује стручно усавршавање наставника. Координатор припрема годишњи план усавршавања, организује семинаре и прати похађање обука. Наставници-чланови тима идентификују потребе за усавршавањем у својим областима, организују интерне обуке и деле стечена знања са колегама. Иако ученици и родитељи нису у тиму, њихове повратне информације узимају се у обзир приликом планирања активности.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор тима (Теодора Николић) планира и организује активности стручног усавршавања у школи. То значи да на почетку године, у договору са управом школе, израђује **План професионалног развоја наставника** за ту школску годину. Координатор идентификује које су области приоритетне за усавршавање (нпр. метода наставе, ИКТ обука, инклузивна педагогија итд.), према потребама школе, резултатима самовредновања или новинама у наставним плановима. Он затим организује или посредује у организовању семинара, радионица, огледних часова и других облика стручног усавршавања наставника у школи. Такође, координатор подстиче наставнике да похађају акредитоване семинаре ван школе, прати њихово похађање (ради остваривања законског минимума сати усавршавања), и евидентира та усавршавања у службене евиденције.

Наставници-чланови тима заступају различите катедре и њихова улога је двојака: прво, да помогну у препознавању потреба за усавршавањем у својој струци (нпр. наставници уметничких предмета ће указати шта је њима потребно, док ће наставници општеобразовних предмета имати друге приоритете). Друго, они учествују у организацији конкретних активности – нпр. један члан тима може организовати интерни семинар на ком дели знања с неког курса који је похађао, или група чланова може реализовати радионицу „добре праксе“ где наставници размењују искуства. Чланови тима такође сарађују са **Центром за стручно усавршавање** и другим установама ван школе (нпр. присуствују састанцима које организује школска управа о приоритетима у развоју, конкуришу за пројекте едукације наставника, итд.).

1. Дуња Ђорломановић
2. Ивана Рогић
3. Наташа Миловановић Томић
4. Дениза Летић

Улога родитеља и ученика: Формално, родитељи и ученици нису чланови тима за професионални развој, јер је фокус на усавршавању кадра. Ипак, индиректно, глас ученика и родитеља утиче на план професионалног развоја – нпр. ако ученици искажу да желе савременије методе наставе или родитељи траже бољу комуникацију, тим може уврстити обуку наставника у коришћењу нових метода или ИКТ алата како би се те потребе испуниле. У том смислу, иако нису у тиму, *повратне информације* од ученика и родитеља представљају оријентир за рад тима.

- **Значај тима за школу:** Тим за професионални развој има кључан значај за **унапређивање квалитета наставе**. Квалитет образовања у великој мери зависи од квалитета рада наставника

– њихових савремених знања, педагошких вештина и мотивације за стално усавршавање. Овај тим систематски брине да наставници напредују у свом раду, што се директно одражава на успех ученика. На пример, увођењем нових наставних метода или технологија (после обуке наставника) могу се повећати активност и интересовање ученика на часу. Тим тиме доприноси бољим резултатима ученика и њиховим компетенцијама, јер **прати реализацију прописа и аката важних за професионални развој ученика** (у контексту стручне школе, то значи и развој њихових стручних компетенција) и сарађује са другим субјектима унутар и ван школе ради испуњавања циљева. Уколико се „професионални развој“ тумачи и шире – не само развој наставника већ и припрема ученика за будућу професију – тим својим активностима (пројекти, сарадња са локалном заједницом, такмичења) доприноси и томе да ученици стекну додатна практична знања и вештине релевантне за струку дизајна. Заправо, у уметничкој школи какав је Дизајн, професионални развој ученика често се остварује кроз пројекте, изложбе, сарадњу са институцијама културе – тим може иницирати такве активности, што подиже углед школе и мотивацију ученика. У оба аспекта (усавршавање наставника и неговање професионалних вештина ученика), овај тим је мотор сталног напредовања школе. Неретко, он је заслужан за иновативне праксе које школа развије, попут нових изборних програма, секција или ваннаставних пројеката.

5. Тим за заштиту животне средине

Тим организује еколошке акције и активности у школи ради развијања еколошке свести ученика и запослених. Има шест чланова (наставници различитих предмета и један ученик). Координатор планира програм и акције, наставници организују конкретне активности и наставне садржаје о екологији, док ученик мотивише вршњаке и предлаже активности. Родитељи се укључују по потреби.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор тима (Светлана Малишић) руководи планирањем **Програма заштите животне средине** у школи. Она на почетку године израђује план еколошких активности: нпр. обележавање Дана планете Земље, акције уређења школског дворишта, еко-квизове, сакупљање рециклабилног материјала, штедњу енергије у школи и сл. Координатор обезбеђује да се овај програм integriше у Годишњи план рада школе и да буде усвојен од стране Наставничког већа. Такође, она повезује тим са екстерним субјектима – локалном самоуправом, јавним комуналним предузећем, еколошким невладиним организацијама – ради заједничких акција и подршке.

Наставници-чланови тима реализују конкретне активности: наставници биологије или хемије могу држати тематске часове о екологији, организовати ученичка истраживања нпр. о квалитету воде или ваздуха у околини школе; наставници ликовног могу водити секцију израде плаката и панорама са еколошким порукама; други чланови тима могу организовати **акције пошумљавања, уређења школског простора или рециклажне акције** са ученицима. Они подстичу све одељењске старешине да укључе одељења у бар једну еколошку акцију годишње. Такође, прате да ли школа рационално користи ресурсе (нпр. штеди папир, струју) и предлажу мере за унапређење – на пример, постављање додатних канти за раздвајање отпада у ходницима.

1. Светлана Малишић (координатор)
2. Марија Поповић
3. Снежана Ђатовић
4. Павле Живановић
5. Петар Ђурић
6. ученик

Представник ученика игра улогу лидера међу вршњацима у еко-активностима. Он заједно са тимом осмишљава како да анимира што више ученика – рецимо, може покренути школски „еко-клуб“ који се редовно састаје, или у координацији са Ученичким парламентом организовати школска такмичења у прикупљању рециклажног материјала. Ученици често имају креативне идеје за екологију (нпр. прављење уметничких инсталација од рециклираног материјала), а представник ученика их доноси на тим и помаже у њиховој реализацији. Родитељи нису непосредно у тиму, али *представник Савета родитеља* би могао бити врло користан – нпр. у обезбеђивању подршке за неке акције ван школе (чишћење оближњег парка уз учешће родитеља и комшија) или у прибављању материјала (спонзорства садница, боја за клупе итд.). Због тога тим настоји да одржи добру комуникацију са Саветом родитеља и да их

позове када је потребно учешће одраслих.

- **Значај тима за школу:** Образовно-васпитна улога школе није само у стицању академских знања, већ и у **развијању свести о друштвеној одговорности**, укључујући одговорност према животној средини. Тим за заштиту животне средине утиче на формирање еколошке свести код ученика – учи их да цене здраву животну средину, да разумеју принципе одрживог развоја и да активно доприносе очувању природе . Кроз практичне акције (попут садње дрвећа, рециклаже, сређивања школске околине), ученици развијају навике које ће пренети и ван школе, постају еколошки одговорни грађани. Осим васпитног значаја, ове активности побољшавају и сам **квалитет боравка у школи** – лепше, чистије и безбедније окружење за рад. Учесћем у локалним еколошким пројектима, школа остварује и бољу сарадњу са заједницом и стиче позитиван углед. Често се деца веома мотивишу за екологију јер ту виде непосредан резултат свог рада (нпр. уређен врт који су сами посадили), што доприноси њиховом самопоуздању и осећају припадности школи. С обзиром на глобалне изазове као што су климатске промене, важност овог тима је и у едукацији будућих генерација да се одговорно односе према ресурсима. Додајмо да неке еко-акције могу допринети и уштеди школе (нпр. рециклирање папира, штедња енергије), што има и практичну корист. Укратко, еколошки тим ствара од ученика свесне, активне појединце и чини школу примером добре праксе у заједници.

6. Тим за развој школског спорта

Тим организује и реализује школске спортске активности, такмичења и турнире, ради физичког развоја ученика и подстицања тимског духа. Тим броји пет чланова, искључиво наставника физичког васпитања. Координатор планира годишње активности, распоређује задатке и прати реализацију, док наставници воде спортске секције, припремају ученике за такмичења и брину о њиховој безбедности током спортских активности. Родитељи и ученици укључују се повремено, према потребама одређених активности.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор тима (Даринка Чутура) је главни наставник физичког васпитања и његов задатак је да изради **Годишњи план школских спортских активности**. У њега улазе: школска такмичења по разредима и одељењима, учешће школе на општинским и градским спортским такмичењима, организација тренинга и секција (нпр. кошаркашка, одбојкашка, атлетска секција), као и *Недеља школског спорта* ако школа одлучи да је организује. Координатор води рачуна о терминима сала и терена за ваннаставне спортске активности, сазива састанке спортског тима (нпр. уочи већих такмичења) и дели задатке међу члановима. Такође, координатор комуницира са Школским спортским савезом, другим школама и организацијама у вези са такмичењима.

Наставници-чланови тима (остали професори физичког) директно реализују активности: тренирају школске екипе, организују избор школских екипа (нпр. кроз турнире између одељења), прате безбедност ученика на тренинзима и такмичењима, воде статистику резултата и успеха. Они се договарају ко ће бити одговоран за коју дисциплину – нпр. један наставник води атлетску секцију, други спортове с лоптом итд. Такође, један од њих се брине о спортској опреми и реквизитима (инвентар, исправност). *Ученици* нису формално чланови, али улога **спортиста-ученика** је централна: они дају своје предлоге наставницима (кроз неформалне разговоре или парламент) о томе који спорт их интересује, и учествују у организацији понеког догађаја (нпр. суде на утакмицама млађих разреда, најављују мечеве и сл.). Тим може препознати талентоване ученике спортисте и укључити их као „спортере“ – промотере школског спорта. *Родитељи* нису чланови, али школа преко Савета родитеља информисе родитеље о спортским такмичењима, а понекад тражи сагласност родитеља за учешће деце (посебно ако су такмичења ван града). Уколико школа организује већи спортски догађај (нпр. међушколски турнир), од родитеља се може затражити спонзорство (нпр. награде, освежење за учеснике) – тим иницира такве контакте, мада то није честа обавеза.

1. Рада Јовановић
2. Предраг Милић
3. Зоран Крстић
4. Данијела Ћушић

- **Значај тима за школу:** Развој школског спорта важан је за **здравље, социјалне вештине и дух заједништва** ученика. Тим за спорт доприноси томе да што већи број ученика буде физички активан: кроз секције и такмичења обухватају се ученици који су мотивисани за спорт, а индиректно се подстичу и остали на рекреацију. Физичка активност побољшава концентрацију и успех у учењу, смањује стрес и агресију код младих, тако да спортски тим има и превентивну

улогу (алтернативно коришћење слободног времена насупротив вршњачкој досади која може водити у проблеме). Школски спорт такође гради **идентитет школе** – успеси на спортским такмичењима доприносе угледу школе, а навијање за своје екипе јача школски дух и кохезију међу ученицима. Организацијом спортских дана или турнира, овај тим пружа могућност ученицима да покажу таленат пред вршњацима и да науче фер-плеј. Посебно је значајно укључивање *свих ученика* у спорт, не само оних најбољих – тим зато организује и интерне турнире између одељења како би масовност била већа (у правилу, **школски спорт обухвата све ученике кроз одељењска такмичења**). Додатно, бављење спортом у школи често открива таленте који могу наставити да тренирају у клубовима – тако школа доприноси и локалној спортској сцени. Све у свему, тим за спорт је важан за физички развој ученика, промоцију здравих навика и развој тимског духа. За ученика у уметничкој школи, спортске активности могу бити одмор и баланс у односу на интензиван когнитивно-креативни рад, па тим индиректно доприноси и бољим резултатима у стручној настави.

7. Тим за сарадњу са локалном средином

Тим успоставља и јача сарадњу школе са локалном заједницом, институцијама културе, привредним субјектима и локалном самоуправом. Има девет чланова (директор, наставници, представници Школског одбора, Савета родитеља и ученичког парламента). Координатор организује активности и сарађује са спољним партнерима. Наставници реализују конкретне пројекте и активности. Директор и представник Школског одбора обезбеђују подршку и координацију са локалном самоуправом, док представници родитеља и ученика доприносе својим идејама и ангажовањем.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор тима (Миљана Митровић) планира стратегију и конкретне активности које ће приближити школу локалној заједници и обрнуто. На почетку године, координатор са тимом израђује **Програм сарадње са локалном средином** (локалном самоуправом и другим институцијама) који постаје део школског програма. Овај програм обухвата, на пример: сарадњу са локалним културним установама (музејима, галеријама) у организацији изложби ученичких радова; сарадњу са привредним субјектима (фирмама, предузетницима) ради ученичких пракси или пројеката; укључивање школе у општинске манифестације; позивање стручњака из заједнице на предавања у школи; хуманитарне акције и волонтерске активности у заједници и сл. Координатор је веза између школе и спољних партнера – комуницира са представницима општине, уметничким удружењима, медијима. Он/она заказује састанке тима, прати реализацију договорених активности током године и подноси извештај на крају године о оствареној сарадњи.

Наставници-чланови тима спроводе конкретне активности: нпр. ако школа учествује у градској манифестацији Дана културе, наставници ликовне групе предмета припремају изложбу ученичких радова и дежурају на поставци; ако школа има сарадњу са локалном ТВ станицом, наставник задужен за маркетинг школе припрема ученике за наступ; ако се реализује заједнички пројекат са удружењем (попут еколошког или хуманитарног), наставници организују ученике волонтере. Наставници такође одржавају контакте са својим бившим ученицима (алумни заједница) и укључују их у живот школе (позивају их да представе свој успех садашњим ђацима, што је облик локалне сарадње).

1. Кристина Кнежевић
2. Тијана Динић
3. Јелена Стојковић
4. Милена Ристић
5. Драган Марковић
6. (представник родитеља)

Директор школе (Драган Марковић), као члан тима, користи свој положај да оствари званичну сарадњу – он присуствује састанцима у општини, потписује споразуме о сарадњи са другим установама, позива представнике институција на школске свечаности. Његово присуство у тиму гарантује да активности имају тежину и да су усклађене са циљевима школе.

Представник Школског одбора уноси у тим перспективу органа управљања – она може предложити контакте које школа треба да искористи (нпр. ако је члан одбора уједно и представник оснивача или неке установе), помаже у преброђавању бирократских препрека при

сарадњи са градским институцијама, и стара се да све иницијативе буду у складу са интересима оснивача и законским оквиром. *Представник Савета родитеља* (Бојана Сапунџић Јанковић) обезбеђује да су родитељи укључени – она преноси идеје родитеља о томе како школа може више учествовати у заједници (нпр. родитељи могу предложити да школа отвори своја врата за одређена локална дешавања или да ученици учествују као волонтери на градским догађајима). Такође, она помаже кад год је потребна подршка родитеља у организовању (рецимо, ако школа приређује јавну приредбу, представник родитеља ће мобилисати друге родитеље да присуствују, да помогну око костима, превоза и сл.). *Представник ученика* (Анка Дрезгић) уноси младалачке идеје за сарадњу – он/она може предложити вршњацима привлачне активности у заједници, нпр. учешће у омладинским фестивалима, осликавање мурала у локалној средини, учешће у акцијама Канцеларије за младе општине. Њена улога је и да окупи довољан број ученика волонтера када се нешто организује ван школе. Кроз ученички парламент, информисаће остале ученике о приликама за ангажовање у заједници и подстаћи их да представе школу у најбољем светлу.

- **Значај тима за школу:** Отварање школе према локалној заједници доноси вишеструке користи. Прво, **образовни процес добија на квалитету** јер ученици излазе из оквира учионице и уче кроз стварне пројекте, праксу и интеракцију са околином. Сарадња са установама културе и предузећима пружа ученицима практична искуства – за једну уметничку школу, могућност да ученици изложе радове у угледној галерији или да раде праксу у дизајнерској фирми непроцењива је за њихов професионални развој. Друго, **школа као установа боље задовољава потребе својих ученика** ако је умрежена – нпр. лакше ће обезбедити стручњака за гостујуће предавање или донаторска средства за опрему ако има развијене односе у заједници. Треће, ученици кроз волонтерске и друштвено корисне активности (попут уметничких радионица за локалну децу, хуманитарних акција, еко-акција) развијају осећај хуманости, грађанске одговорности и вештине комуникације са ширим кругом људи. То их чини зрелијим и спремнијим за живот након школе. Четврто, **заједница има користи:** школа културом и стручношћу својих ученика и наставника доприноси локалним дешавањима, оплемењује културни живот средине и помаже у решавању неких проблема (нпр. волонтери школе уређују јавни простор, ученички бенд свира на хуманитарном догађају, и сл.). На тај начин се руши баријера између школе и друштва – школа постаје истински *центар заједнице*. Коначно, активна сарадња са локалном средином побољшава углед школе: локална управа и становници препознају школу као партнера и подржавају је (што може бити важно при обезбеђивању финансијске или логистичке подршке за школске пројекте). Повезаност са заједницом може допринети и бољем упису – школа која је видљива и цењена у јавности привући ће више ђака. Све у свему, значај овог тима је у томе што он „изађе из зидова школе“ – повезује образовање са реалним животом, на обострану добробит и ученика и заједнице.

8. Тим за екскурзије

Тим планира и реализује школске екскурзије и излете ученика. Има шест чланова (наставници и један представник родитеља). Координатор израђује годишњи план екскурзија, организује избор агенција и прати реализацију. Наставници учествују у организацији и реализацији путовања. Представник родитеља обезбеђује транспарентност и преноси ставове родитеља. Ученици дају своје предлоге посредно, путем анкета или разговора са разредним старешинама.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор тима (Бојана Тешић) води комплетан процес планирања екскурзија у тој школској години. Најпре, на почетку године, координира израду **Плана екскурзија** – утврђује се број и врста екскурзија (једнодневне, вишедневне, студијска путовања), разреди којима су намењене и оквирне дестинације у складу са наставним планом и узрастом. Она сазива састанке комисије на којима се дискутује о предлозима разредних старешина и наставничких већа за одредишта и програм путовања. Када се утврди предлог програма екскурзија, координатор га износи пред Наставничко веће и Савет родитеља на разматрање и сагласност. Након тога, координатор спроводи процедуру јавне набавке или избора понуда туристичких агенција (у складу са правилником) – припрема конкурсну документацију, прикупља понуде, организује презентације понуда за родитеље и ученике, и заједно са комисијом врши избор најповољније понуде. Током саме реализације екскурзије, координатор (који најчешће и иде на екскурзију као вођа пута) координира рад свих пратилаца, брине о дневном реду путовања, безбедности и дисциплини. По повратку, координатор саставља **Извештај о реализованој екскурзији**, који укључује оствареност плана, понашање ученика, евентуалне проблеме и препоруке, и подноси тај извештај Наставничком већу и Савету родитеља.

Наставници-чланови тима учествују у планирању садржаја екскурзије: предлажу стручне садржаје (нпр. наставник историје предложи да се обиђе одређени музеј важан за градиво), временски оквир, број пратилаца који ће бити потребан у односу на број ученика (по правилу иде један наставник на 15-20 ученика). Они такође присуствују отварању понуда агенција, постављају питања битна за струку (нпр. да ли водич обезбеђује обиласке на страном језику за ликовне уметнике, итд.), и заједнички са координатором бирају најбољу понуду. Током екскурзије, ови наставници су пратиоци – пазе на групу ученика која им је поверена, одржавају ред, реализују едукативни програм на терену (држе кратка предавања на локалитетима, ако је договорено) и пружају прву помоћ или подршку ученицима по потреби. Они су након екскурзије дужни да сачине кратке извештаје или запажања које сажима координатор у финални извештај.

1. Љиљана Палфи
2. Петар Ђурић
3. Наташа Коларевић
4. Наташа Анђеловић
5. (представник родитеља)

Представник родитеља у тиму има важну улогу у обезбеђивању **поверења и транспарентности**. Она учествује од самог почетка – својим присуством у комисији гарантује осталим родитељима да ће избор агенције и планирање бити у интересу деце и финансијски транспарентно. Износи ставове Савета родитеља: нпр. може рећи ако родитељи сматрају да је нека дестинација прескупа или небезбедна, или ако желе да се скрати/продужи трајање пута. Такође, брине да се испоштују *безбедносни стандарди* (број возача, време путовања, смештајна

категоризација) како би родитељи били спокојни. Она обично присуствује и презентацијама понуда агенција, поставља питања у име родитеља (нпр. услови плаћања, осигурање). Када се екскурзија реализује, представник родитеља често не иде на пут (осим ако школа одлучи да поведе и њу као пратиоца, што је ређе), али након повратка, она учествује у анализи извештаја – помаже да Савет родитеља размотри извештај и даје сагласност за будуће екскурзије. *Ученици* нису директно у комисији, али њихово мишљење комисија свакако узима у обзир. Разредне старешине у фази планирања спроведу анкету међу ученицима о жељеним одредиштима или типовима активности (јасно, у оквиру наставног програма) и резултате пренесу тиму. Такође, преко Ученичког парламента ученици могу дати сугестије – на пример, могу тражити да се зауставе у неком успутном забавном парку ако је дуг пут. Наравно, одлуке на крају доносе одрасли у складу са безбедношћу и васпитним циљевима, али ученици су консултовани да би екскурзија била што мотивишућа за њих.

- **Значај тима за школу:** Школске екскурзије су за ученике често врхунац школских успомена – оне су прилика за учење кроз путовање, за социјализацију и јачање одељењске кохезије, али носе и одређене ризике (путовање, одсуство родитељског надзора). Због тога је постојање озбиљног тима/комисије од великог значаја. Прво, **безбедност ученика** је апсолутни приоритет: добро испланирана екскурзија подразумева да су процењени сви ризици (избор провереног превозника, адекватног смештаја, довољан број пратилаца, обезбеђена здравствена заштита, план евентуалне евакуације). Тим за екскурзије управо томе доприноси – они се побрину да сваки детаљ буде покривен и да се испоштују сви прописи и препоруке, чиме чувају благостање ученика. Друго, педагошки значај: добро осмишљена екскурзија интегрише садржаје различитих предмета (историје, уметности, науке) и омогућава да ученици *in situ* виде и доживе оно што уче у школи. Тим се стара да програм путовања није пука рекреација, већ да има образовно-васпитни карактер – нпр. посете музејима, културним знаменитостима, универзитетима, што доприноси ширини знања ученика. Треће, екскурзије доприносе **социјалном и емоционалном развоју**: ученици на путовању уче да буду самосталнији, да се боље међусобно упознају и сарађују, а наставници упознају ученике у другачијем светлу, што гради боље односе. Неретко се након екскурзије побољша атмосфера у одељењу, јер заједнички доживљаји стварају блискост. Тим за екскурзије ту игра улогу у припреми ученика за такво искуство (нпр. разговори о правилу понашања пре пута) и одговоран је да оно протекне безбедно, тако да позитивни ефекти могу доћи до изражаја. Четврто, транспарентност и поверење: укључивањем родитеља у планирање, школа остварује партнерски однос са породицом и заједно доприноси да екскурзија буде успешна. Родитељи који виде да школа темељно приступа организацији биће спокојнији да пошаљу децу, а и спремнији да финансијски подрже пут. Коначно, добре екскурзије су и део **квалитета школе** – при екстерној контроли (нпр. инспекција) гледа се да ли су школске екскурзије планиране и реализоване у складу са прописима. Ако школа у томе поступа узорно, стиче позитивну оцену. Дакле, овај тим је значајан да екскурзије, као саставни део школског програма, буду реализоване на најбољи могући начин, на задовољство ученика, родитеља и саме школе.

9. Тим за самовредновање и вредновање рада школе

Тим спроводи самовредновање рада школе и прати квалитет наставе и осталих активности у школи. Има седам чланова (наставници различитих предмета, представник родитеља и ученик). Координатор организује и координира процес самовредновања и припрема извештај о раду школе. Наставници прикупљају и анализирају податке у својим областима. Представници родитеља и ученика дају свој допринос, преносећи мишљења и предлоге о квалитету рада школе.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор тима (Катарина Јаковљевић) води комплетан процес самовредновања школе. То је захтеван задатак који обухвата планирање, реализацију, анализу и извештавање о самовредновању. На почетку школске године координатор припрема **Годишњи план самовредновања** – ту се одређује које области рада школе ће се те године оцењивати (нпр. настава и учење, постигнућа ученика, подршка ученицима, етос школе, ресурси, сарадња са породицом, руковођење и сл., према националним стандардима квалитета). Планом се дефинишу и методе прикупљања података (анкете, интервјуи, анализе педагошке документације, посматрања часова итд.), као и динамика (у којим месецима ће се шта спроводити). Координатор затим распоређује задатке члановима тима, објављује план Наставничком већу и прибавља подршку директора за спровођење (нпр. да се омогући време за анкетирање).

Чланови тима (наставници) задужени су за конкретне области: сваки обично преузме прикупљање података за једну или две области. На пример, један члан припрема анкете за ученике и анализира њихове одговоре о квалитету наставе, други посматра одређени број часова да процени примену метода, трећи испитује документацију о остварености програма, четврти анализира успех на такмичењима или испитима. **Прикупљају и обрађују податке** релевантне за самовредновање: то може бити статистичка анализа (нпр. успех ученика, изостанци), или квалитативна анализа (нпр. интервју са директором о планирању развоја). Затим, чланови тима врше *аналитичку процену* – упоређују налазе са стандардима квалитета прописаним на нивоу државе и оценом коју је школа раније себи дала.

1. Јелена Стојковић
2. Борис Бочина
3. Тијана Динић
4. Теодора Николић
5. (представник родитеља)

Представник родитеља у тиму учествује тако што нуди увид из угла родитеља: она може помоћи у изради анкете за родитеље (што је саставни део самовредновања области сарадње са породицом или задовољства родитеља школом), дистрибуира анкету међу родитељима и охрабрује их да искрено одговоре. Такође, она тумачи резултате анкета родитеља – даје контекст одређеним оценама или коментарима. Код анализа које се тичу, рецимо, безбедности или услова у школи, она даје суд и предлоге шта би било добро унапредити из визуре родитеља. Њено присуство повећава кредибилитет процеса – родитељи верују више извештају ако знају да је њихов представник учествовао у његовој изради.

Представник ученика доприноси самовредновању пре свега у областима које се тичу

ученичког искуства. Она може, у сарадњи са тимом, осмислити ученичке анкете о настави, школској клими, вршњачком насиљу и сл. Њен задатак је и да објасни анкетна питања вршњацима, мотивише их да озбиљно одговоре јер ће то побољшати школу. Када резултати анкета стигну, она их заједно с наставницима анализира – може да протумачи ученичке одговоре (нпр. ако је много ученика незадовољно ужином, она ће објаснити да је разлог можда цена или квалитет, што наставницима можда није очигледно). Она учествује и у изради закључака: нпр. предложиће мере из ученичког угла – ако анкета покаже да ученицима недостаје ваннаставних активности, она може предложити да се оснује нова секција. *Заједнички*, тим након анализе *саставља Извештај о самовредновању* са описом и **проценом остварености стандарда квалитета** и *предлогом мера за унапређење рада школе*. Координатор се стара да извештај буде комплетан и прослеђује га Наставничком већу, директору и Школском одбору. У неким случајевима, елементи извештаја се уносе и у информациони систем Министарства просвете. Након тога, у наредном циклусу, тим прати да ли се предложене мере спроводе.

- **Значај тима за школу:** Самовредновање је процес *унутрашњег сагледавања квалитета* и као такав, један је од најважнијих механизма школе за **стално унапређивање**. Тим за самовредновање омогућава школи да идентификује своје јаке стране (које треба неговати и истицати) и слабе стране (које треба побољшати). Ово је важно јер без искреног и објективног сагледавања, школа може стагнирати или имати проблеме који се гомилају. Радом тима, школа прати остварење свог годишњег плана, стратешких циљева, стандарда постигнућа ученика и других индикатора. **Резултат самовредновања је конкретан план унапређења** – рецимо, ако се утврди да су ученици слабији у математици него претходних година, предложи се додатна подршка из математике; ако анкете покажу да родитељи нису довољно информисани, предузме се мера бољег информисања (нпр. увођење електронског дневника и сл.). На тај начин, тим доприноси решавању проблема пре него што они постану озбиљни. Такође, самовредновање припрема школу за спољашње вредновање (које врши Министарство периодично). Школе које добро раде самовредновање обично имају и боље оцене од екстерних евалуатора, јер се види да су систематично радиле на квалитету. Због тога је рад овог тима индиректно повезан и са угледом школе и са њеним правним статусом (резултати спољашњег вредновања могу утицати на добијање разних дозвола или програма). Важно је и да тим у свој рад укључује све актере – *учествовање родитеља и ученика подиже транспарентност и објективност* процеса. Ученици и родитељи такође осећају да је њихов глас важан у креирању квалитета школе, што јача партнерство. Поред тога, сам процес за чланове тима (наставнике) има професионални развојни ефекат: анализирајући различите аспекте школског живота, наставници стичу ширу слику и постају свеснији своје улоге у систему, што често доводи до унапређења наставне праксе и већег осећаја одговорности. У крајњој линији, коначни добитници су ученици – јер све мере које се дефинишу имају циљ да **унапреде њихово искуство и исходе учења**. Зато је тим за самовредновање један од најважнијих развојних механизма у школи, премда делује „иза сцене“.

10. Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва

Тим ради на развијању креативности, иницијативности и практичних међупредметних вештина ученика. Има пет чланова (наставници различитих предмета). Координатор планира активности и повезује садржаје различитих предмета. Наставници организују пројекте, предузетничке радионице и активности, подстичући ученике на креативност и тимски рад. Родитељи и ученици се консултују посредно, путем анкета или разговора.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор тима (Наташа Анђеловић Јовановић) руководи израдом и спровођењем акционог плана за унапређивање међупредметних компетенција (МПК) и предузетничког духа у школи. На почетку године, координатор сазива састанак тима на ком се анализирају претходне активности и дефинишу циљеви за нову годину – на пример, увести више корелације међу предметима у настави, организовати предузетничку радионицу за ученике или слично. *Међупредметне компетенције* обухватају низ вештина и ставова које нису везане за један предмет (нпр. решавање проблема, критичко мишљење, тимски рад, комуникација, дигитална писменост, грађанска одговорност), а *предузетништво* се односи на иницијативност, креативност, сналажљивост ученика. Координатор обезбеђује да се ови циљеви уврсте у школска акта (нпр. Годишњи план рада) и да наставничка већа буду упозната са њима. Он/она у току године координира различите активности: нпр. покреће израду **пројеката** који промовишу предузетничке компетенције (учешће школе у програмима ученичких компанија или слично), или организује тимско планирање наставе где два предмета удружено држе час (интердисциплинарни час). Такође, координатор прати примену прописаних мера – на пример, проверава да ли наставници у своје дневне припреме укључују развој одређених компетенција, и подстиче их да то чине.

Наставници-чланови тима задужени су да у својим секторима промовишу међупредметне компетенције. Они у сарадњи осмишљавају **корелацијске теме и пројекте** који спајају знања из више предмета – рецимо, један члан тима (наставник историје) може са наставником ликовног (који је такође члан тима) и наставником српског језика организовати заједнички пројекат „Средњовековна Србија“ где ученици истовремено обрађују историјске чињенице, праве уметничке приказе тог доба и пишу литерарне радове инспирисане њиме. Циљ је **успостављање корелације међу предметима кроз различите облике наставе**. Чланови тима раде и на томе да *подстакну примену ИКТ у настави* код колега (држе мини- обуке за коришћење нових апликација, деле корисне дигиталне алате) , јер је дигитална компетенција једна од МПК. Такође, они промовишу *тимску наставу* – подстичу колеге да држе интегрисане часове, а пружају им помоћ у планирању таквих часова. У домену *предузетништва*, чланови тима организују ученичке активности које развијају предузетнички дух: могу иницирати оснивање ученичке компаније у школи (ако програм то дозвољава), или бар *предузетнички дан* где ученици креирају и излажу своје производе/идеје. Такође, могу позвати успешне локалне предузетнике да одрже предавање ученицима (ово се преклапа са тимом за локалну сарадњу). Они укључују компетенције попут финансијске писмености, комуникације, организационих вештина у школске пројекте. *Ученици* нису формални чланови, али свакако су главни актери: тим може ангажовати Ученички парламент да спроведе неке активности (нпр. хуманитарне акције које такође развијају организационе способности и емпатију – што су компетенције). Укључивањем ученика у планирање предузетничких пројеката постиже се њихова већа

релевантност.

Родитељи нису у тиму, али школа би могла сарађивати са родитељима који су предузетници ради подршке активностима (менторство ученика и сл.). Основне обавезе тима су, дакле: **учешће у изради аката везаних за развој компетенција и предузетништва, израда и вођење пројеката, праћење примене прописа и статута у овој области, обезбеђивање услова (нпр. опреме или дозвола) за активности, и сарадња са другим органима школе** ради интеграције тих активности. На крају године, тим обично сачини извештај о предузетим мерама и степену остварености планираних исхода (нпр. да ли су ученици побољшали одређене компетенције, мерено кроз неки облик евалуације).

1. Ивана Куцина
2. Марија Ђурић
3. Мирослава Лазаревић
4. Александар Загорац

- **Значај тима за школу:** Развој међупредметних компетенција значи припремање ученика за **реалан живот и рад** у 21. веку, а не само преношење садржаја предмета. Тим за МПК и предузетништво има улогу да „усклађује компас“ читаве школе ка овом савременом приступу. Његов значај огледа се у неколико тачака. Прво, **унапређење наставе:** кад наставници сарађују на интегрисању садржаја и вештина, настава постаје занимљивија и смисленија ученицима. Ученици могу да повежу знања из различитих предмета и да их примене на практичне проблеме – то развија дубље разумевање и креативност. Друго, тим подстиче **критичко мишљење и иницијативу код ученика**. Предузетништво као компетенција не значи само покретање бизниса, већ став „предузимљивости“ уопште – да ученици буду проактивни, самостални, да умеју да раде у тиму и да се сналазе у новим ситуацијама. Активности које тим организује (пројектна настава, ученичке акције, ИКТ у настави) директно доприносе томе да ученици **развију самопоуздање, снажљивост и креативност**. На пример, хуманитарна акција укључује планирање, промоцију, руковођење новцем – све су то предузетничке вештине које ученици практикују. Треће, овај тим утиче и на **културу школе:** промовише вредности као што су иновативност, сарадња, предузимљивост, дигитална култура. Ако се школа позиционира као средина која подстиче идеје ученика и интерактивну наставу, постаје привлачнија и квалитетнија. Четврто, компетенције попут толеранције, одговорности, екологије, које су такође међупредметне, доприносе васпитању целовите личности и припремају ученике да буду активни грађани. У пракси, рад овог тима може резултирати врло опипљивим помацима: нпр. више коришћења рачунара на часовима, пројектне недеље где се не држи класична настава већ ради на проблемима, ученичке задруге или мини-компаније које зарађују за школски фонд. Све то чини школски живот динамичнијим и кориснијим за ученике. Пети аспект је да тим за МПК и предузетништво помаже школи да испуни захтеве *реформе образовања*. Последњих година нагласак у наставним плановима је управо на компетенцијама и исходима, а мање на пуком фактуалном знању – овај тим је мотор тих промена на нивоу школе. Коначно, важно је да су међупредметне компетенције и предузетништво део спољашњег вредновања квалитета школе: инспекције и екстерни евалуатори проверавају да ли школа систематски ради на њиховом развоју. Захваљујући овом тиму, Школа за дизајн може приказати да јесте – кроз документацију о пројектима, планове и извештаје овог тима. Дакле, тим за МПК и предузетништво је значајан за модернизацију наставе и за оспособљавање ученика са вештинама неопходним за даље школовање, запошљавање и живот у савременом друштву.

11. Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе

Тим ради на планирању и унапређењу квалитета рада школе у свим областима. Има девет чланова (директор, наставници, представник Школског одбора, родитеља и ученика). Координатор води процес планирања, прати реализацију и процењује постигнуте резултате. Наставници анализирају и предлажу мере за унапређење квалитета наставе. Директор и представник Школског одбора обезбеђују услове и подршку за спровођење мера. Представници родитеља и ученика активно учествују у процени и предлажу мере за побољшање рада школе из своје перспективе.

• Обавезе координатора и чланова:

Координатор тима (Борис Бочина) води целокупан процес стратешког планирања, осигурања квалитета и праћења реализације развојних активности школе. Ова улога често подразумева да координатор припрема предлоге стратешких докумената попут **Развојног плана школе** (обично вишегодишњег, на 3-4 године) у сарадњи са осталим члановима тима. Он сазива састанке тима (најмање неколико пута годишње – на почетку ради планирања, једанпут у току године ради праћења и крајем године ради евалуације оствареног), и усмерава дискусију на најбитнија питања квалитета. Такође, координатор је веза са другим тимовима квалитета у школи: тесно сарађује са Тимом за самовредновање (јер налази самовредновања су полазна основа за развојне мере), са Тимом за инклузију, за насиље, за професионални развој и др. – како би синхронизовао све напоре у једном смеру. Практично, он/она припрема **нацрте аката** важних за квалитет – рецимо, ако треба урадити нови Правилник о оцењивању или неку процедуру за праћење постигнућа, координатор иницира његову израду у оквиру тима.

Наставници-чланови тима доприносе својим увидом у текућу наставну праксу и предлажу мере за унапређивање. Они, на пример, могу истражити добре примере из других школа или препоруке Министарства па их изнети тиму. При изради Развојног плана школе, они анализирају област образовно-васпитног рада – нпр. да ли треба увести нови смер, да ли осавременити наставна средства, побољшати опрему кабинета, повећати упис или смањити понављање. Такође, прате *примену одредаба прописа, Статута и других општих аката школе важних за квалитет* – практично то значи да ако је донета нека одлука (нпр. правилник о домаћем задатку или стратегија оцењивања), они прате да ли наставници то заиста примењују и какви су ефекти. По потреби, предлагаће корекције општих аката ако се покажу неефикасним.

1. Теодора Николић
2. Снежана Ивановић
3. Александра Смиљковић
4. Драгана Драгаљевић. Ш.О.
5. (представник родитеља)

Директор школе (Драган Марковић) као члан овог тима игра одлучујућу улогу – он обезбеђује да предложене мере квалитета добију потребна средства и одобрења. Директор је тај који формално доноси многа акта на предлог тима (нпр. Правилнике), па његово учешће у дискусији гарантује да ће предлози бити реални и прихватљиви. Такође, директор може донети мере које тим препоручи без одлагања (нпр. реорганизацију рада особља, расписивање конкурса за наставника ако се уочи мањак кадра, поправку неке опреме). Он осигурава и **услове** – нпр. ако тим каже да треба побољшати информатичку опрему ради квалитета наставе, директор ће тај захтев проследити оснивачу или га укључити у финансијски план.

Представник Школског одбора (Драгана Драгаљевић) у тиму осигурава да су сви развојни предлози у складу са широм политиком и могућностима оснивача. Она преноси одбору (који одлучује о развојном плану) стручно мишљење тима, али и обрнуто – преноси тиму сугестије и приоритете оснивача и локалне заједнице. На пример, ако локална стратегија образовања жели да школа повећа упис у одређени профил или отвори нови, представник одбора ће то ставити на дневни ред тима. Такође, она пази да тим не предлаже нешто што премашује оквире надлежности школе или буџета (призму финансија и правила).

Представник Савета родитеља уноси у тим перспективу квалитета са становишта родитеља и ученика. Он може указати на ствари које можда запосленима нису у првом плану – нпр. квалитет исхране у школи, комуникацију са родитељима, репутацију школе у јавности. Такође, када тим разматра мере попут увођења новог програма или промене распореда, представник родитеља ће дати повратну информацију како би то прихватили родитељи и да ли би било боље тражити алтернативе. Он обавештава и Савет родитеља о важним иницијативама тима (нпр. да школа планира увођење електронских свезака, или тражење донација за опрему), како би добио подршку шире родитељске заједнице.

Представник ученика (Леонардо Барби) доприноси тако што истиче шта је ученицима битно за квалитет школског живота. На пример, ако сматрају да су оптерећени распоредом, да им треба више практичне наставе, да желе модернији намештај у учионицама – он то износи тиму. У процесу израде развојног плана, он може водити фокус групе међу ученицима или анкете о томе шта би они волели да се промени. Његово учешће обезбеђује да мере квалитета не буду фокусиране само на администрацију и наставни процес у ужем смислу, већ и на **ученички стандард** (нпр. атмосфера у школи, ваннаставне активности, естетика простора). Када се уведу неке мере, он може дати повратну информацију да ли се оне виде и осећају међу ђацима.

- **Значај тима за школу:** Може се рећи да овај тим има најширу и стратешку улогу – он практично **усмерава развој школе у целини**. Ако сваки други тим бави се својом облашћу, Тим за квалитет и развој покрива све области интегрално и пази да се целокупна визија школе реализује. Његов значај је вишеслојан. Прво, тим осигурава да школа има **јасну визију и план развоја**. Без тога, активности би биле ад-хок и несистематске. Кроз израду Развојног плана (који обично обухвата мисију, визију, приоритете и акционе кораке), школа дефинише куда иде у наредном периоду – нпр. да модернизује наставу, да повећа број пројектних наставних јединица, да се повеже са међународним школама или шта је већ приоритет. Такав план даје смернице свим осталим тимовима и појединцима у школи. Друго, тим **обезбеђује спровођење усвојених стандарда и прописа** – у неку руку, он је интерни контролор квалитета. На пример, ако је стандард да сваки наставник држи огледни час годишње, овај тим ће пратити да ли се то дешава и предложити мере ако не (можда додатна обука наставницима или мотивација). Треће, тим **координира напоре различитих сектора школе**. На састанцима овог тима срећу се представници струке, управе, родитеља, ученика – чиме се избегава да свако „вуче на своју страну“. Долази се до заједничке слике о томе шта је најбоље за школу у целини. Тако рецимо, могу балансирати између жеља ученика (нпр. мање наставе суботом) и реалности наставе (неопходан фонд часова) тражећи компромисно решење, или између жеља родитеља (нпр. више припрема за такмичења) и могућности наставника. Четврто, тим за квалитет **подстиче иновације и пројекте**. Како му и назив каже „развој“, то значи да се бави и осмишљавањем новина – било да су у питању пројекти финансирани од стране Министарства/донатора, било интерне иновације. На пример, ако се појави могућност да школа конкурише за ИТ опрему, овај тим ће се тиме бавити (можда у сарадњи са другим тимовима). Или, ако желе да уведу нови смер, овај тим ће покренути иницијативу и спровести анализу оправданости. Пето, овај тим такође има улогу да **прати реализацију свих акционих планова** и извештава о томе. Он

сарађује са Тимом за самовредновање, као што је речено – самовредновање даје дијагнозу, а тим за квалитет спроводи терапију, па опет проверава исходе. На тај начин се успоставља континуирани циклус побољшања. Коначно, присуство представника одбора, родитеља и ученика у овом тиму гради **поверење и транспарентност** у управљање школом. Сви знају да се ништа стратешки важно неће радити тајно или једнострано – глас сваке стране је за столом. То умањује отпор према променама и поспешује заједништво. Генерално, овај тим има утицај на све аспекте рада школе, од наставе, преко кадрова, до услова рада, што га чини једним од најзначајнијих „полуга“ којима школа самоусмерава свој напредак.

12. Тим за процену безбедности рада школе

- **Састав и број чланова:** Тим се бави обезбеђивањем физичке, техничке и здравствене безбедности ученика и запослених у школи. Има осам чланова (директор, секретар школе, педагог, психолог, организатор практичне наставе, наставник, представник Школског одбора и родитеља). Координатор (директор) организује рад тима и прати реализацију активности. Стручни сарадници и наставници идентификују потенцијалне ризике и спроводе мере превенције. Представници Школског одбора и родитеља обезбеђују додатну подршку и комуникацију са широм заједницом и родитељима. Ученици се не укључују директно у рад овог тима.

- **Обавезе координатора и чланова:**

Координатор тима (Александар Загорац) руководи свим активностима везаним за безбедност: он званично издаје наредбе на основу препорука тима, осигурава да школа има важећи **Акт о процени ризика** и План мера за отклањање или смањење ризика. Директор као координатор сазива састанке тима (најмање једном годишње, обично пред почетак школске године да се прегледа стање безбедности, а затим по потреби, нпр. у случају несреће или инцидента). Он такође надгледа спровођење мера: ако тим утврди да нешто треба хитно поправити (рецимо, електроинсталације), директор ће обезбедити извођаче и средства.

Секретар школе (Љиљана Кричак) у тиму се стара о правним аспектима безбедности: она води рачуна да школа има сва потребна акта (Правилник о безбедности и здрављу на раду у школи, план евакуације, упутства за понашање у ванредним ситуацијама и сл.). Секретар такође држи евиденције – о повредама на раду, о техничким прегледима опреме (нпр. преглед противпожарних апарата), о обукама које су запослени прошли (нпр. обука из прве помоћи). Уколико се догоди повреда ученика или запосленог, секретар припрема извештај за надлежне институције.

ПП служба (педагог и психолог) у контексту безбедности бави се *безбедношћу ученика у психо-социјалном смислу* и превенцијом опасних понашања. На пример, педагог је задужен за организацију **дежурства наставника** у школи (ко што је важно за спречавање повреда и насиља), заједно са директором. Психолог се бави стресом и менталним здрављем ученика и запослених – може предложити мере за превенцију професионалног стреса наставника или план подршке ученицима у кризним ситуацијама. ПП служба такође учествује у изради *Плана за ванредне ситуације* – нпр. како поступати ако се деси несрећа, како психолошки подржати ученике.

Организатор практичне наставе (Јелена Милутиновић) битан је јер школа за дизајн има практичну наставу у радионицама (нпр. керамика, сценски костим, графика) где постоје специфични ризици (машине, алати, хемикалије). Он осигурава да су **радне просторије и опрема безбедни**: да машине имају заштитне елементе, да су ученици обучени како да их користе, да се опасне материје (боје, растварачи) правилно чувају. Он предлаже набавку заштитне опреме за ученике (рукавице, наочаре итд.) ако треба. Такође, контролише да ли се поштују процедуре – нпр. да ли наставници пре почетка рада провере исправност опреме, држе инструктажу ученицима о безбедности.

Наставник-члан тима (Александар Загорац) представља наставнички колектив у овом питању: он преноси евентуалне примедбе наставника (нпр. ако негде прозор не ради па је хладно, или кабл штрочи и неко може да се спотакне), и помаже да се мере спроводе – могло би се рећи да је он „повереник за безбедност“ међу запосленима. Закон о безбедности иначе тражи да запослени имају свог представника за безбедност, и овај наставник би могао играти ту улогу. Он такође прати да ли наставници спроводе прописане мере (рецимо, да закључавају кабинете са опасним супстанцама, да не остављају ученике без надзора у радионицама).

Представник Школског одбора (Бојана Тешић) овде вероватно као члан одбора представља оснивача или стручњака у области безбедности (можда је Бојана уједно и неки наставник). Њена улога је да обезбеди *институционалну подршку*: ако треба нека већа инвестиција за безбедност (нпр. санација објекта, уградња противпожарних система), она ће се заложити на Одбору да то одобри и иницира према Министарству. Такође, она прати да се школа придржава свих законских обавеза – јер неиспуњавање може повући санкције.

Представник Савета родитеља доприноси тако што даје увид из угла родитеља и ученика: може указати, рецимо, да родитељи брину јер је прилаз школи клизав зими (те ће тим предузети мере чишћења снега редовније), или да има превише возње аутомобила у школском дворишту када довозе децу (мере: забранити улаз аутомобилима). Она преноси родитељима информације о свим битним стварима – нпр. ако се у школи спроводи *евакуациона вежба*, обавестиће родитеље да се не брину и да подрже ту активност. Родитељи се често тичу и безбедности на екскурзијама, школским приредбама – овај тим повремено разматра и те аспекте, што представник родитеља прати.

- **Значај тима за школу:** Безбедност је услов без ког нема квалитетног васпитно-образовног рада. Тим за безбедност рада школе обезбеђује да сви у школи – ученици, наставници, друго особље – буду **заштићени од повреда, незгода и здравствених ризика** у максималној могућој мери. Његов значај је најпре у *превентиви*: систематском идентификовању потенцијалних опасности у школским просторијама (клизав под, стара електрична инсталација, неодговарајуће ограде, опасни алати, ризик од пожара, ризик од хаварија), али и у организацији рада (преоптерећеност распоредом, стрес, вршњачки ризици). Тим процењује те ризике и предузима мере да се они **уклоне или умање**. Захваљујући томе, вероватноћа незгода се смањује – што значи мање повреда ученика, боловања наставника, материјалних штета и сл. То је директна корист по добробит свих. Затим, тим се бави и *припремом за поступање у ванредним ситуацијама*: план евакуације за случај пожара или земљотреса, процедуре за случај несреће ученика (коме јавити, како указати помоћ), за случај опасности у близини школе (нпр. хемијски акцидент у граду). Ово је изузетно важно јер у критичном тренутку од припремљености зависи нечији живот или здравље – а тим осигурава да школа има план и да су одговорности јасне. Такође, тим обучава запослене и ученике: организује **вежбе евакуације, обуке прве помоћи, противпожарне вежбе**. Кроз то се гради култура безбедности – људи знају шта да раде кад нешто крене по злу, уместо да настаје паника. Поред физичке безбедности, тим индиректно утиче и на **радну атмосферу**: када се запослени осећају безбедно и виде да школа брине (нпр. обезбеђује им здравствене прегледе, штити их од претераног стреса), они су мотивисанији за рад. Родитељи такође имају више поверења у школу ако виде да је организована по питању безбедности деце (нпр. да су дежурства, ограде, мере против уласка страног лица, све то постављено). У случају било каквог инцидента (несрећа) у школи, овај тим обавља *анализу узрока* и препоручује шта треба променити да се не понови, чиме се школа учи из искуства и стално побољшава своје стандарде безбедности. На крају, треба рећи да неке аспекте безбедности покривају и други тимови (нпр. Тим за заштиту од насиља – психолошка безбедност, Тим за екскурзије – безбедност ван школе), али Тим за

процену безбедности рада школе бави се интегрално *свим физичким и техничким аспектима безбедности на простору школе*. То је основа да се све друге активности одвијају несметано: ученици могу слободно да уче и крећу се у безбедном окружењу, наставници да раде без страха од повреде, школа да функционише уредно. У случају да школа занемари ову област, последице могу бити веома озбиљне (угрожавање живота, кривична одговорност, затварање објекта од стране инспекције). Дакле, значај овог тима је буквално – чувати животе и здравље, што је предуслов свега осталог.